

İçerik

Ders Kodu	Dersin Adı	Yarıyıl	Teori	Uygulama	Lab	Kredisi	AKTS
SP 516	Siyasal Kurumlar ve İnanç	1	3	0	0	3	8

Ön Koşul	
Derse Kabul Koşulları	

Dersin Dili	Türkçe
Türü	Seçmeli
Dersin Düzeyi	Yüksek Lisans
Dersin Amacı	Dersin amacı din devlet ilişkilerini siyaset bilimi, antropoloji ve din sosyolojisi disiplinleri çerçevesinde incelemenin yanı sıra dinin sosyo-politik işlevlerini ve devlet ve toplum içerisinde konumlanmasını Osmanlı ve cumhuriyet Türkiye'si bağlamında ele almaktır.
İçerik	Dinin sosyolojik ve antropolojik çözümlemesinden hareketle tarihsel dinlerin siyasal alanla ilişkisine değinilecek olan derste toplumsal siyasal alanlarda gözlenen dini ve dünyevi kutsallaştırma operasyonları ele alınacaktır. Bu bağlamda Türkiye'de kimi zaman iç içe geçen dinin siyasallaşması ve siyasi olanın kutsallaştırılmasıyla ilgili toplumsal, siyasal olgular ve bunlarla ilintili önemli aktörler inceleme nesnesi olarak ele alınacaktır. Sosyo-tarihsel bir bakış açısıyla islam-politika ilişkilerinin yanı sıra, Osmanlı devlet yapısında dinin yeri ve önemi, Cumhuriyet Türkiye'sinde yapılan düzenlemeler, laiklik ve çağdaşlaşma kavramları incelenecektir. Son olarak siyasal ideoloji olarak islamcılık konusuna değinilerek siyasi parti ve cemaat tarzı yapılanmalar ele alınacaktır.

Kaynaklar	1- Niyazi Berkes- Türkiye'de Çağdaşlaşma. Doğu-Batı Yay. 2- Şerif Mardin-. Türkiye'de din ve siyaset. (makaleler 3), İletişim. 3- Mona Ozouf- L'Ecole, l'Eglise et la Republique. 1871-1914. Points histoire. 4- Vecdi Akyüz- (der) Osmanlıda din devlet ilişkileri. Ayışığı Kitapları. 5- François Burgat- L'İslamisme en face. La Découverte. 6- Bruno Etienne- L'İslamisme radical. 7- Jean Baubérot- La laïcité, quel héritage ? Labor fides. 8- Marcel Gauchet- La religion dans la démocratie. Folio. 9- Burhan Ghalioun- İslam et politique. La découverte. 10- İstar B. Tarhanlı- Müslüman toplum « laik » devlet. Afa. 11- Ali Yaşar Sarıbay- Postmodernite, sivil toplum ve islam.- İletişim. 12- Olivier Carré- L'İslam laïque ou le retour à la Grande Tradition. Armand Colin. 13- Mümtazer Türköne- Siyasi ideoloji olarak islamcılığın doğuşu. İletişim 14- Max Weber- Sosyoloji yazıları. Hürriyet vakfı yay. 15- Gündelik hayatta laiklik pratikleri. Helsinki Yurttaşlar Derneği. 16- William Montgomery WATT- La pensée politique de l'İslam. Paris, PUF. 17- Birarada yaşama. Türkiye'de din-devlet ilişkisi sempozyumu. Helsinki yurttaşlar derneği. 18- Kemal Karpaz- İslamın siyasallaşması. İst. Bilgi Üniv. Yay. 19- Tayfun Atay- Din hayattan doğar. İletişim yay. 20- Modern Türkiye'de siyasi düşünce. İslamcılık. C.6 İletişim yay. 21- Ahmet Yaşar Ocak- Türkler, Türkiye ve İslam. İletişim yay. 22- Esra Yakut- Şeyhülislamlık. Yenileşme döneminde devlet ve din. Kitap yay. 23- Birol Caymaz- Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş sürecinde laiklik tartışmaları", Bilgi ve Bellek, 2, yaz 2005, ss. 173-185 24- Nancy Lindisfarne- Elhamdülillah laikiz. Cinsiyet, İslam ve Türk cumhuriyetçiliği. İletişim yay. 25- Ali Köse- Laik ama kutsal. Etkileşim yay. 26- Faruk Bilici- Osmanlı İmparatorluğu sonunda ve Kemalist cumhuriyette İslam: çeşitlilik ve ılımlılık. Ss. 286-304, Semih Vaner (der.), 21. Yüzyıla girerken Türkiye. Kitap yayınevi içerisinde. 27- Semih Vaner- Laiklik ve laikçilik: çoğulcu bağlamda siyasi İslam üzerine birkaç düşünce. Ss. 305-322, Semih Vaner (der.), 21. Yüzyıla girerken Türkiye. Kitap yayınevi içerisinde. 28- Mustafa Kemal- Türk ve İslam tarihine kısa bir bakış. Ss. 8-18, Belgelerle Türk tarih dergisi özel yayım. (Atatürk din ve laiklik) Menteş matbaası, 1968.
-----------	--

Teori Konu Başlıkları

Hafta	Konu Başlıkları
1	Giriş ve derste kullanılacak kaynakların genel olarak tanıtılması
2	Kavramsal çerçeve. Dinlerin sosyal bilimlerin (Özellikle sosyoloji ve antropoloji) inceleme nesnesi olması meselesi; modernleşme ve sekülerleşme süreçleri.
3	Klasik sosyal bilim düşünürlerinin din çözümlemeleri: Karl Marx ve Fredrich Engels.
4	Emile Durkheim
5	Max Weber
6	Alexis de Tocqueville
7	Modern yaklaşımlar ve sentezler
8	Osmanlı siyasi sistemi ve din
9	Ara sınav
10	Osmanlı modernleşme sürecinde din
11	Milli mücadele ve cumhuriyetin kuruluşunda din
12	Tek parti döneminde laiklik

Hafta	Konu Başlıkları
13	Çok partili hayat ve din
14	1970 den günümüze dini nitelikli siyasi parti deneyimleri